

DAVA Foods Sweden Poultry AB
kra@davafoods.com

Tillstånd till djurhållning

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i (B)

Miljöprövningsdelegationens beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen ger DAVA Foods Sweden Poultry AB (559508-9276) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till äggproduktion med högst 425 000 platser för värphöns på fastigheterna Entorp 1:14 och Aggetorp 1:44 i Skara kommun. Verksamheten får bedrivas inom det verksamhetsområde som framgår av bilagan till detta beslut.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Villkor för tillståndet

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Verksamheten ska bedrivas så att olägenheter till följd av flugor, lukt eller annan påverkan undviks. Om olägenhet av betydelse ändå uppkommer från verksamheten ska verksamhetsutövaren vidta effektiva skyddsåtgärder så att olägenheten upphör.

Skydd för grod- och kräldjur

3. Inget arbete får utföras i eller i anslutning till dagvattendammarna under perioden 1 april–30 juni.

Markarbeten i förorenad mark

4. Inför schaktning, utfyllnad eller andra markarbeten inom verksamhetsområdet ska verksamhetsutövaren i god tid skriftligen underrätta tillsynsmyndigheten om planerade arbeten.

Hantering av organiska gödselmedel m.m.

5. Lagring, transport och annan hantering av fodermedel och fjäderfägödsel ska ske på sådant sätt att förorening av yt- och grundvatten inte kan ske. Gårdsplan och hårdgjorda ytor ska hållas rena. Eventuellt läckage och spill utomhus ska omedelbart tas om hand.
6. Vägtransporter av fjäderfägödsel ska ske med täckta transportfordon.
7. Lagringsutrymme för fjäderfägödsel ska vara försett med tak och väggar så att gödseln skyddas mot nederbörd och medför minimerad risk för ammoniakavgång och luktolägenheter i omgivningen.
8. Tvättvatten som uppkommer vid rengöring av stallar samt förorenat dagvatten från utlastningsytor och andra hårdgjorda ytor i anslutning till anläggningen, ska samlas upp i lagringsbehållare. Det ska finnas kapacitet att lagra vattnet i minst tio månader.
9. Skriftliga avtal ska upprättas för verksamhetens årliga behov av avyttring av organiska gödselmedel. Av avtalen ska minst framgå årlig gödselmängd och årlig mängd totalfosfor som avses. Vid hel eller delvis avyttring för spridning på åkermark direkt hos mottagaren, ska den areal som är tillgänglig, framgå av avtalet.

Buller

10. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:

Tidsperiod	Begränsningsvärde
Vardag kl. 06.00–18.00	50 dBA
Lördag, söndag och helgdag kl. 06.00–18.00	45 dBA
Kväll kl. 18.00–22.00	45 dBA
Natt kl. 22.00–06.00	40 dBA

Begränsningsvärdena enligt första stycket ska kontrolleras genom mätningar vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätningar vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad.

Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dBA vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00–06.00).

Kemikalier och avfall

11. Kemiska produkter (inklusive bränsle) och farligt avfall ska förvaras och i övrigt hanteras så att spill och läckage inte kan nå avlopp och så att förorening av mark, yt- och grundvatten undviks. Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Absorptionsmedel ska finnas lätt tillgängligt.

Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 procent av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd.

12. Döda djur ska transporteras till en godkänd destruktionsanläggning. I väntan på transport ska djuren förvaras på ett betryggande sätt ur smittspridnings- och luktsynpunkt.

Energihushållningsplan

13. Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt arbeta med att byta ut fossila bränslen till förnybara samt minska energianvändningen. En energihushållningsplan som stöd för detta arbete ska finnas och ges in till

tillsynsmyndigheten senast ett år efter att tillståndet har tagits i anspråk eller vid den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Planen ska uppdateras minst vart femte år om inte tillsynsmyndigheten bestämmer annat.

Kontrollprogram

14. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska möjliggöra en bedömning av om tillståndet och villkoren följs. Av programmet ska mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder framgå. Ett förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Nedläggning av verksamheten

15. Innan hela verksamheten läggs ner ska verksamhetsutövaren i god tid ge in en avvecklingsplan till tillsynsmyndigheten. Om bara en del av verksamheten ska läggas ner räcker det med att verksamhetsutövaren i god tid anmäler det till tillsynsmyndigheten. Efter en anmälan får tillsynsmyndigheten besluta att en avvecklingsplan ska ges in, om det finns behov av det.

Rätt för tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor

Miljöprövningsdelegationen överlåter åt tillsynsmyndigheten att besluta om ytterligare villkor enligt följande.

- D1. Skäliga åtgärder som tagits fram inom ramen för energihushållningsplanen enligt villkor 13.

När tillståndet får tas i anspråk

Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har fått laga kraft (verkställighetsförordnande).

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

När verksamheten ska ha satts igång (igångsättningstid)

Verksamheten enligt tillståndet ska ha satts igång senast fem år efter att detta beslut har fått laga kraft. Annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när verksamheten sätts igång.

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Skaraborgs Läns Tidning, Nya Lidköpings-Tidningen och Skaraborgsbygden.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen Västra Götaland och hos kommunkansliet eller motsvarande i Skara kommun.

Kungörelsedelgivningen sker med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Redogörelse för ärendet

Bakgrunden till ansökan

DAVA Foods Sweden Poultry AB (sökanden) vill hålla värphöns för äggproduktion.

Sökandens samråd med myndigheter och enskilda

Enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska verksamheten antas medföra en betydande miljöpåverkan. Det innebär att en specifik miljöbedömning ska göras.

Som ett första steg i den specifika miljöbedömningen har sökanden samrått med myndigheter, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten, och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten. Samrådet har handlat om verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning (avgränsningssamråd).

Hur ansökan har handlagts hos Miljöprövningsdelegationen

Ansökan kom in till Miljöprövningsdelegationen den 13 juni 2025. Efter kompletteringar har ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjorts på Länsstyrelsens webbplats och i ortstidningarna Skaraborgs Läns Tidning, Nya Lidköpings-Tidningen och Skaraborgsbygden samt remitterats till Länsstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden i Skara kommun.

Yttranden har kommit in från Länsstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden, och även från Trafikverket som yttrade sig redan i samband med den inledande granskningen av om ansökan är komplett. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena.

Vad ansökan avser

Sökanden ansöker om tillstånd för äggproduktion med 425 000 platser för värphöns på fastigheterna Entorp 1:14 och Aggetorp 1:44 i Skara kommun. Sökanden yrkar även på igångsättningsmedgivande och verkställighetsförordnande.

Sammanställning av sökandens åtaganden inom ramen för det allmänna villkoret

Vatten

- Dokumentation av vattenåtgång
- Automatiserat övervakningssystem för detektion av vattenläckor
- Högtryckstvättar används vid rengöring. För att ytterligare spara vatten sker sopning av stallarna efter utgödsling, inför tvätt
- Vattennipplar med spillkoppar
- Utrustning kontrolleras och kalibreras inför varje insättning

Foder

- Fasutfodring med en foderblandning anpassad till de specifika kraven för produktionsperioden
- Användning av godkända fodertillsatser som minskar utsöndrat totalfosfor
- Minska råproteinhalten genom att använda en kvävebalanserad kost baserad på energibehov och smältbara aminosyror

Energi

- Högeffektiva system för uppvärmning/kylning och ventilation
- Ventilation och fodersystem är datorstyrt och automatiserat för bästa möjliga stallmiljö i förhållande till energiförbrukning
- Användning av energieffektiv belysning

Gödsel

- Tillräcklig lagringskapacitet finns i händelse av logistikproblem hos gödselköpare

Kemikalier

- Stalltvätt föregås av sopning, och genomförs huvudsakligen med vatten utan rengöringsmedel

Avfall

- Kadaver förvaras i frysbox inför hämtning av godkänd transportör
- Sortering av återvinningsbara material

Transporter

- Fodertransporter planeras så att de sker med fulla lastbilar
- Transporter sker dagtid

Lukt och ammoniak

- Utfodringssystem och stallsystem är utformade för att minimera foder- och vattenspill och hålla ströbädden så torr som möjligt
- Bra ventilation främjar torr ströbädd
- Årlig stallbalans i beräkningsverktyget VERA ger siffra på ammoniakavgång från stall och gödsellagring

Klimatpåverkan.

- Stalltak byggs med möjlighet att installera solpanel
- Värmeväxlare installeras som tar upp och utnyttjar värmen i inomhusluften innan den ventileras ut

Buller

- Inga känsliga objekt i närområdet
- Placering av foderlager och fodersilor är gjord med hänsyn till att hålla foderledningar och transportvägar av foder och bränsle inom området så korta som möjligt

- Byggnader är ljudisolerade och all utrustning är placerad inomhus
- Bullrande verksamhet undviks under nattetid och veckoslut
- Högeffektiva, steglösa fläktar med låg bullernivå används
- Bullerkontroll ingår som en naturlig del i samband med underhållsåtgärder

Damm

- Pelleterat foder används

Dagvatten

- Gårdsplan och hårdgjorda ytor hålls alltid rena
- Eventuellt spill på gårdsplan och hårdgjorda ytor tas omedelbart omhand

Spillvatten

- Förorenade gårdsytorna hålls så små som möjligt
- Minimerad vattenanvändning vid tvätt
- Tvättvatten från tvättning av stallarna leds till särskild tvättvattenbehållare
- Spillvatten från personalrum leds till kommunalt avlopp

Driftstörning, olycksrisker samt försiktighetsåtgärder

- Tillräcklig lagringskapacitet finns i händelse av logistikproblem hos gödselköpare
- Möjlighet att stänga av dagvattentransport finns, för att undvika förorening att nå recipient
- Släckvatten från eventuell brand i byggnader, leds till och samlas upp i tvättvattenbehållare

Sökandens förslag till villkor för verksamheten

- Tvättvatten som uppkommer vid rengöring av stallar samt förorenat dagvatten från hårdgjorda ytor i anslutning till anläggningen, ska samlas upp i behållare.
- Lagringsutrymme för fast fjäderfägödsel ska vara försett med tak och väggar, så att gödseln skyddas mot nederbörd.
- Skriftliga avtal för mottagning av fjäderfägödsel ska finnas som motsvarar verksamhetens behov av spridningsareal.
- Verksamhetsutövaren ska fortlöpande arbeta med att byta ut fossila bränslen som drivmedel till redskap och maskiner som

används inom verksamheten. Som stöd för detta arbete ska en åtgärdsplan finnas och följas. Planen ska ges in till tillsynsmyndigheten senast ett år efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Planen ska uppdateras minst vart sjunde år.

- Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Den verksamhetskod som gäller för verksamheten

Den verksamhet som beskrivs i ansökan omfattas av följande verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

1.10-i (B) Anläggning för djurhållning med mer än 40 000 platser för fjäderfän

Verksamheten omfattas av viss annan lagstiftning

Verksamhetskoden ovan som slutar med -i innebär att verksamheten är en industriutsläppsverksamhet enligt industriutsläppsförordningen (2013:250).

Ansökan innehåller en statusrapport.

Se även nedan under rubriken *Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet*.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Ansökt verksamhet

I verksamheten ska hållas frigående värphöns för äggproduktion med 425 000 platser, motsvarande 4 250 djurenheter, uppdelat på fem stall med flervåningssystem. Det kommer även finnas packrum, lager och personalutrymme. Stallbyggnaderna kommer totalt kräva en yta om 22 050 kvadratmeter och därtill servicegångar och servicebyggnad om 2 540 kvadratmeter.

Sökanden förfogar inte över jordbruksmark för spridning av gödsel. I stället kommer avyttring ske för vidare tillverkning av organisk gödning för all typ av växtodling.

Förhållandena på platsen

Verksamheten planeras på delar av lantbruksfastigheterna Entorp 1:14 och Aggetorp 1:44. På platsen har det tidigare bedrivits en tillståndsgiven djurhållning för minkproduktion. Sökanden vill städa fastigheten på rester av den tidigare minkfarmen och ska ta fram en masshanteringsplan för planerade gräv- och schaktarbeten inom området.

Dagvattendammar

På platsen finns det två befintliga dammar som anlagts som fosforfälla genom sedimentering. Sedimentet grävdes ur med intervall för att avlägsna fångat fosfor och säkerställa funktionen. Dammarna planeras nu att mätas in och projekteras för att grävas ihop till en sammanhängande dammyta. Den hopgrävda dammen ska fungera som fördröjningsmagasin och kommer kunna ta hand om 1 411 kubikmeter vatten med en höjning av vattenspegel, 50 centimeter från utloppsledningen. Detta ska möjliggöras med en ny munkbrunn, som sätts på befintlig utloppsledning, som reglerar nivån och genom att ett bottentömningsrör (dimension 110 millimeter) ombesörjer en sakta nivåsenkning. På så vis släpps dagvattnet från anläggningsytan ut i diket med ett kontrollerat flöde. Utifrån beräkningar (där siffra för regnintensitet används och inte årsmedelnederbörd) kommer ett skyfall motsvarande statistiskt hundraårsregn att generera 1 369 kubikmeter vatten. Maximalt flöde i utloppsröret är 10 liter i sekunden, vilket ger att det värsta skyfall som kommer på 100 år kommer fördröjas i 38 timmar.

Anläggningsarbetet där de båda dammarna grävs samman är ett relativt litet ingrepp för vattenmiljön. Dammarna är redan i dag sammanbundna med rör för att vattnet ska röra sig långsamt genom systemet. Vattenarbetena ska dock utföras vid lämplig årstid och under lämpliga betingelser för att undvika störning i ekosystemet. Schakt i vatten görs under en period när grodor inte leker (inga schaktarbeten under april-juni).

Dagvattendammarnas eventuella funktion som lekvatten för groddjur bedöms därmed inte påverkas negativt av den planerade verksamheten. Snarare förbättrar åtgärderna miljön för groddjuren då vattenytan förstoras och ingen mer utgrävning kommer ske.

Öster om dammarna fanns tidigare ett dike som grävdes igen i oktober 2024 efter att ha bedömts sakna vattenförande funktion, till förmån för framkomlighet av maskiner med mera.

Resursförbrukning, kemikalier och avfall

Vatten

Det finns ett avtal med Skara Energi för försörjning med kommunalt vatten och avlopp. Den huvudsakliga vattenförbrukningen i planerad produktion utgörs av dricksvatten till hönorna om 37 230 kubikmeter per år, vilket är lika stort över hela hållandeperioden. Den personrelaterade förbrukningen uppskattas till 73 kubikmeter per år. Därtill behövs vatten till stalltvätt och personalutrymmen vilket för en fullskalig anläggning blir 700 kubikmeter per år. Totalt 38 003 kubikmeter per år.

Det finns sedan tidigare två djupborrade brunnar inom verksamhetsområdet som kommer finnas kvar som reservvatten i händelse av driftsstörning i det kommunala systemet. Där är uttagkapaciteten drygt 9 kubikmeter per timme.

Foder

I fullt utbyggd produktion åtgår 17 900 ton pelleterat torrfoder årligen med utmatning dygnet runt till foderrännor i stall. För att inte riskera problem med skadedjur och/eller fåglar så införs rutiner för att undvika foderspill utanför eller i anläggningen.

Energianvändning

Anläggningen ska vara toppmodern med bra isolering, fläktar styrda av parametrar med temperatur och koldioxidnivå och ventilationssystem utrustad med modern luftreningsteknik, vilket ger höga förväntningar på låg energiförbrukning. Värmebehovet täcks genom installation av värmeväxlare i stallarna och luftvärmepumpar med tillräcklig effekt för att värma personalutrymmen. Det är inte aktuellt att installera egen förbränningsanläggning.

Avtal kommer att skrivas om inköp av grön el, det vill säga el från förnybara energikällor. Det kommer finnas en lastmaskin som planeras vara eldriven. Ett reservkraftverk är den enda fossilbränsleförbrukaren som planeras. Dieselförbrukningen kommer maximalt uppgå till 1 kubikmeter diesel per år. Diesel kommer inte förvaras på anläggningen.

En genomlysning i form av energikartläggning planeras inom fem år från då anläggningen är färdig.

Gödsel

Gödseln i form av kletgödsel transporteras ut ur stallet med hjälp av gödselskruvar tre gånger per vecka och när djuren byts. All lagring sker i gödselhus dit den transporteras med transportband i slutet system. Transport till gödselköpare EkoNatur i Lidköping sker med lastbil och täckt, tät container.

Tvättvattnet (cirka 700 kubikmeter per år) samlas upp i tät behållare, med 10 månaders lagringskapacitet, och hämtas av lantbrukare som sprider det på åkermark.

Beräkning av gödselmängden och näringsinnehållet med stallbalansberäkning för planerad produktion är gjord i Jordbruksverkets beräkningsprogram VERA. Stallbalansberäkningen som ligger till grund för BAT-slutsatserna utgår från planerad foderstat som ger ett beräknat växtnäringsinnehåll i gödseln. Detta kan jämföras med stallgödselberäkningen som baseras på schablonsiffror för gödselns växtnäringsinnehåll. Detta innebär en skillnad i ammoniakavgång från stall.

Kemikalier

Kemikalieanvändningen är begränsad till nödvändigt underhåll och rengöring, såsom pH-sänkande syra (1 000 kilogram per år), olja (60 liter per år), rengöringsmedel (70 liter per år) och desinfektionsmedel (500 kilogram per år). Alla kemiska produkter förvaras i låsbart förvaringsutrymme i anslutning till stallarna. Verksamheten omgärdas av rigoröst smittskyddsprogram och hanterar inte mediciner.

Avfall

Uppkomsten av avfall är begränsad. Den största avfallskategorin är döda djur med normalt 21 250 kadaver per år. Svensk Lantbrukstjänst anlitas för hämtning av kadaver en gång per månad. I väntan på upphämtning läggs kadaver i frysbox. Samarbete kommer även att ingå med Stena Recycling, som ska ansvara för all avfallshantering utöver kadaver. Detta innefattar 50 liter spillolja och 5 kilogram batterier (farligt avfall) samt 500 kilogram plast och 5 000 kilogram emballage (övrigt avfall) per år.

Transporter

Huvuddelen av verksamhetens transporter kommer att utgöras av unghöns och foder in till anläggningen samt höns, ägg och gödsel ut från anläggningen. Transporter går huvudsakligen på E20, allmän väg genom Ardala och in på enskild väg/landsväg. Det finns även en

planerad väg från öst som är en reservväg in till fastigheten och ska användas i undantagsfall. Totalt kommer det ske fem transporter per arbetsdag (måndag–fredag) och då endast dagtid.

Övervakning och kontroll av verksamheten

Ett övervaknings- och kontrollprogram kommer tas fram för verksamheten. Förutom genomförande och upprättande av utbildning och ansvarsfördelning kommer det ske förbyggande kontroll, underhåll och övervakning av utfodring, luftutsläpp från stallar, vatten, energi, gödsel, bränsle, ammoniakavgång, kemikalier och avfall.

Statusrapporten

De bekämpningsmedel som historiskt användes mot ohyra hos pälsdjur i tidigare minkproduktion ligger till grund för att fullständig statusrapport genomförts för området. Föroreningssituationen inom området bedöms inte utgöra hinder för planerad etablering.

Påvisade föroreningshalter i både ytliga och djupare jordlager är låga. Av de bekämpningsmedel som omfattades av laboratorieanalys detekterades Glyphosat, AMPA, DDT och Dieldrin. De två förstnämnda är ogräsbekämpningsmedel medan DDT är ett medel mot ohyra som bryts ner långsamt i naturen. Glyphosat påvisas i fyra av fjorton prover och AMPA i tio av fjorton prover. För Glyphosat och AMPA saknas riktvärden. Ett prov med analys av DDT i ytliga jordlager nådde upp till en halt i nivå med det generella riktvärdet för KM (känslig markanvändning). Dieldrin påvisades i ett av fjorton prover och hade en halt underskridande MKN (mindre känslig markanvändning).

Analys av grundvatten inom aktuellt område påvisar ställvis förhöjda värden, överskridande tröskelvärden för arsenik, bly, kadmium och nickel vilka inte uteslutande bedöms ha naturligt ursprung. Framtida anläggning kommer anslutas till det kommunala va-nätet och uttag av grundvatten i jord inom området kommer inte ske.

För planerad värphönshållning används kemiska produkter i mycket begränsad omfattning. Risken att den planerade verksamheten medför en föroreningsskada inom området bedöms som obefintlig.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Lokalisering (närboende, skydd av områden och riksintressen)

Omgivande terräng, avstånd till bostäder och känsliga objekt, samt förhärskande vindriktning är viktiga aspekter att ta hänsyn till vid val av placering av verksamheten. Huvudalternativet är beläget på landsbygden i Skara kommun, cirka 500 meter norr om Ardala med ungefär 700 invånare. Inom 500 meter från verksamhetens ytterkant finns 52 bebodda fastigheter och 20 fastigheter med åker eller skog utan bebyggelse. Den planerade anläggningen kommer totalt att ta i anspråk cirka 2,5 hektar och då utan att nyttja jungfrulig naturmark. Närmaste skyddsvärde är en sumpskog cirka 500 meter sydväst om verksamhetsområdet och närmaste riksintresset är våtmarker vid Flian, drygt 3 kilometer sydöst om verksamhetsområdet. Vidare bedöms inga kända naturvärden eller riksintressen påverkas av anläggningen. Verksamheten omfattas inte heller av något strandskydd eller kulturvärde.

Alternativ lokalisering

Sökanden har undersökt möjligheterna till alternativa lokaliseringar och granskat tillgängliga industrifastigheter. Möjligt alternativ för ett nytt värphönsstall är på en fastighet söder om E20 där det i dag finns en anläggning för minkuppfödning. Lokaliseringen har, liksom huvudalternativet, befintliga byggnader som kan anpassas för äggproduktion men kräver betydande renovering och rivning. Området framstår inte alls som byggklart och kommer att kräva kostnader som inte är rimliga för projektet. Därtill ligger platsen nära kulturmiljöobjektet Horsa kvarn samt nära ån Flian, som både har högt kulturhistoriskt värde vid denna sträckning och är ett känsligt våtmarksområde. Sammantaget bedöms den alternativa lokaliseringen vara mindre lämplig jämfört med huvudalternativet ur både miljö- och ekonomisk synpunkt.

Utöver denna alternativa placering saknas lämpliga placeringar på grund av faktorer såsom storlek, stadszoner, miljöhänsyn, infrastruktur och ekonomi.

Nollalternativet

Om den planerade äggproduktionen i Ardala inte realiserar, kommer det att få negativa konsekvenser för den svenska äggbranschen, för den lokala och regionala utvecklingen, samt för Sveriges livsmedelsförsörjning och självförsörjningsgrad.

Den planerade anläggningen är utformad med fokus på dagens och framtidens krav om djurskydd, djurhälsa och miljöhänsyn med ny teknik, vilket behövs för att behålla Sveriges goda anseende internationellt inom branschen.

Miljöeffekter och skyddsåtgärder

Lukt och ammoniak

Lukt uppkommer normalt från djurstallar, gödsellager och hantering av gödsel. Ammoniakförlust är relaterat till luktagång från djurhållningen då de i stor utsträckning påverkas av samma faktorer. Den förhärskande vindriktningen i området är sydvästlig vilket gör att luftströmmar framför allt når skogsområden nordost om anläggningen.

Åtgärder för att minimera lukt är bra ventilation och utfodringssystem med minimering av spill samt säkerställer en torr ströbädd som avger mindre ammoniak och lukt. Gödsel transporteras ur stallarna med gödselband i slutna system till gödselhus för lagring. Dörrar och fönster till anläggningen hålls alltid stängda och hindrar därmed både lukt och buller att nå omgivningen.

Klimatpåverkan

Klimatpåverkan kommer från utsläpp i samband med produktion av insatsvaror, i detta fall främst foder, avgång av metan i djurproduktion och stallgödselhantering, avgång av lustgas (dikväveoxid) från stallgödsel, samt koldioxid från användningen av fossila bränslen. Branchorganisationen Svenska Ägg har med hjälp av forskningsinstitutet RISE gjort en livscykelanalys på Sveriges äggproduktion. Analysens resultat visar att klimatavtrycket för 1 kilogram ägg var 1,2 kilogram koldioxidekvivalenter, där 75 procent kommer från foderproduktionen.

Åtgärder för att minimera klimatutsläpp är att spara energi, minska foderåtgång och korta transporter.

Buller från verksamhet och transporter

Buller uppstår i samband med transporter och utfodring, samt från fläktar från stallarna. Det största antalet transporter är av ägg, följt av foder och gödsel.

Åtgärder för att minimera buller är att aktivt arbeta för att hålla ljudnivåerna under satta riktvärden. Dörrar till stallbyggnader hålls

alltid stängda. Drift av utrustning sköts av utbildad personal. Bullrande verksamhet undviks under nattetid och veckoslut. Bullerkontroll ingår som en naturlig del i samband med underhållsåtgärder.

Damning

Den huvudsakliga källan till damm är ventilationsluft från djurstallarna.

Åtgärder för att minimera uppkomsten av damm är att torra foderråvaror hanteras i slutna system (silor) och att foderköket är placerat inomhus. Sökanden planerar för effektivt styrsystem för att få bra stalltemperatur, minimera luftströmmar och skapa god stallmiljö med hjälp av styrda fläktar.

Dagvatten

Dagvatten utgörs av takvatten samt vatten från hårdgjorda ytor och vatten som faller direkt på marken. Allt dagvatten från tak och gårdsplan bedöms vara rent och kan avledas till recipient.

Åtgärder för att minimera förorening av dagvatten är att begränsa förorenade gårdsytor till ett minimum genom inbyggnad av foderanläggning och gödsellager samt utlastning av djur under tak. För att förhindra att förorenat dagvatten når dammarna går det att leda om dräneringsflödet vid dagvattenbrunn till tvättvattenbehållare (kapacitet 380 kubikmeter).

Spillvatten

Spillvatten utgörs i huvudsak av vatten från tvätt av stallar som leds till tvättvattenbehållare. Mindre mängder spillvatten från dusch, disk, tvätt och toalett i personalutrymmen leds till kommunalt avlopp.

Åtgärder för att minimera utsläpp med spillvatten är att tvätt av stallutrymmen sker med stängda dörrar. Allt vatten från stallutrymmen leds till tvättvattenbehållare.

Släckvatten

I händelse av brand kommer allt släckvatten som uppkommer inne i byggnader, avledas till tvättvattenbrunnen. Släckvatten som uppkommer på utsidan av byggnaderna, följer dagvattenflödet. Där finns möjlighet att stänga flödet så att systemet blir tätt för läckage till dike och dammar. Systemet som stängs av kan hålla omkring 380 kubikmeter, gott och väl över den av räddningstjänsten

förmodade släckvattenvolymen om tiotal kubikmeter. För omhändertagandet av förorenat vatten är varje undvikande av utspädning viktigt.

Tillvägagångssättet vid brandsituation kommer fastställas i sökandens nödlägesrutinbeskrivning som ingår i egenkontrollen. Nödlägesrutinbeskrivningen med ansvarsfördelning kommer upprättas innan anläggningen tas i bruk.

Konsekvenser för miljökvalitetsnormer

Ytvattenförekomsten Dofsan ligger 2,6 kilometer norr om verksamhetsområdet och är klassad till måttlig ekologisk status på grund av övergödning, vandringshinder, påverkan av markavvattning och problem med miljöfarliga ämnen. Kvalitetsfaktorerna påväxt kiselalger, fisk och särskilt förorenade ämnen är utslagsgivande för bedömningen. Cirka 1 kilometer söder om verksamhetsområdet finns vattenförekomsten Flan med tillflöde från Afsen. Flan och Afsen ligger på andra sidan E20 och Ardala. Närbelägen större grundvattenförekomst med god kvantitativ såväl som kvalitativ status finns vid Skaraberg, norra Skara.

En möjlig föroreningskälla från den planerade verksamheten till närliggande ytvatten är foder-/gödselspill på gårdsplanen som skulle ge växtnäring förluster till dagvatten som skulle kunna påverka vattenrecipientens miljökvalitetsnorm.

Sökanden är medveten om denna risk och kommer arbeta efter strikta rutiner för att säkerställa att spill undviks. Rutinerna inkluderar daglig visuell kontroll av gårdsplanen samt dokumentation av eventuellt spill och åtgärder för att avhjälpa problem som föranleder spill. Rigorös renlighet är ett inarbetat koncept för fjäderfäanläggningar. Renlighet gynnar inte bara omgivande ytvatten utan är väsentlig för att minimera smittspridning och undvika att attrahera skadedjur.

Sett särskilt till ammoniakavgångens påverkan på möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormen för vatten i området är detta beroende av ett flertal faktorer. Deposition direkt i vattendragen bedöms som försumbar då dessa täcker en försvinnande liten andel av arealen i området. Kvävedeposition på markytan i området kan antingen tas upp av växtligheten, lagras i marken eller bidra till utlakning till yt- eller grundvatten. Högt räknat, med antagandet att all ammoniak deponeras inom 50 kilometer från anläggningen, så tillförs omgivande mark 0,087 kilogram ammoniak per hektar. I detta

sammanhang bedöms den ökade kvävedeposition som verksamheten ger upphov till i området, ha en försumbar inverkan.

Det är inte otvetydigt vilken betydelse kvävetillförseln har på övergödningen av vattendragen i området då fosfor utgör den begränsade faktorn i inlandsvatten och ligger till grund för klassningen av övergödningssstatus inom ramen för vattendirektivet. Med ledning av ovanstående bedömer sökanden att den planerade verksamheten inte kommer att påverka närliggande vattendrags möjlighet att nå god ekologisk status.

Beredskap för olyckor

Sökandens egenkontroll hanterar olycksrisker och försiktighetsåtgärder och kommer fortlöpande arbeta proaktivt med riskreducering. I nuläget finns en policy för transportstyrning som avser att minska samhällets olägenhet för tung trafik till och från anläggningen. Åtgärderna handlar om trafikstyrning, transporter under dagtid, regelbundet vägunderhåll, utbildning av förare, användning av skyddsutrustning, kommunikation med lokalsamhället, miljövänliga fordon, övervakning och rapportering samt säkerhetsåtgärder.

Yttranden från myndigheter i sammanfattning

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att sökanden ska få tillstånd till den ansökt verksamheten. Verksamheten är förenlig med de kommunala planer som gäller för området. Den omfattas inte av någon detaljplan eller några områdesbestämmelser.

Länsstyrelsen accepterar de villkor som sökanden föreslår för avtal om mottagning av verksamhetens stallgödsel respektive kontrollprogram. Däremot anses inte sökandens förslag på villkor för tvättvattenhantering, lagring av fjäderfägödsel respektive energiåtgärdsplan vara tillräckliga och Länsstyrelsen anser att Miljöprövningsdelegationen även bör ställa krav på

- minst 10 månaders lagringskapacitet för tvättvatten
- att lagringsutrymmet för fjäderfägödsel ska vara utformat så att även riskerna för ammoniakavgång och luktolägenheter till omgivningen minimeras

- att energiåtgärdsplanen för utbyte av fossila bränslen ska uppdateras minst vart femte år. Planen bör dessutom fokusera på ett fortlöpande och systematiskt arbete för minskad energianvändning. Lämpligen förenas villkoret med en delegation för tillsynsmyndigheten att efter dialog med verksamhetsutövaren och vid behov, kunna föreskriva vilka energihushållningsåtgärder som ska vidtas.

Länsstyrelsen lämnar förslag på ytterligare villkor för hantering av eventuella lukt- och flugolägenheter med mera, förbehåll inför schaktning och andra markarbeten mot bakgrund av föroreningar i marken, hantering av fodermedel och stallgödsel, verksamhetens buller, kemikalie- och avfallshantering samt för nedläggning av verksamheten.

Länsstyrelsen anser att sökandens åtaganden om hantering av döda djur respektive att avstå från att utföra markarbeten i dagvattendammarna under lekperioden för groddjur (april-juni), ska framgå tydligt i tillståndet till verksamheten.

Den ansökta verksamheten bedöms inte medföra sänkt status för någon kvalitetsfaktor eller äventyra möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för ytvatten i tid. Verksamheten är såvitt kan bedömas förenlig med miljökvalitetsnormerna för ytvatten.

Sökandens statusrapport uppfyller kraven i 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen. Vidare bedöms verksamheten kunna uppfylla beslutade BAT-slutsatser.

Samhällsbyggnadsnämnden

Tillåtlighet

Sammanfattningsvis ser Samhällsbyggnadsnämnden inga miljö- eller hälsoskyddsmässiga hinder för etableringen av den ansökta verksamheten.

Utformning av anläggningen

Utifrån innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen bedömer nämnden att verksamheten har hanterat viktiga delar såsom hanteringen av gödseln, utformning av byggnaderna och val av transportvägar på ett sådant sätt att riskerna för miljön och olägenhet för de närboende hanterats på ett genomtänkt sätt.

Föroreningar inom området

Generellt visar den miljötekniska markundersökningen på lägre föroreningshalter. Låga halter av arsenik har påträffats i vissa punkter vilket inte var väntat. I andra områden i kommunen, till exempel runt Varnhem, finns en känd förhöjd bakgrundshalt av arsenik. I detta område har det inte framkommit några sådana indikationer tidigare. Eventuellt kan den arsenik som upptäckts komma från något som förts in till fastigheten, till exempel äldre tryckimpregnerat material. Hanteringen av detta och de gräv- och schaktarbeten som behöver genomföras i samband med byggnationen kommer sökanden presentera i en anmälan till kommunen.

Trafikverket

Trafikverket har granskat underlaget vad gäller planerade infartsvägar och trafikallsträngen. Trafikallsträngen bedöms inte, enligt de uppgifter som lämnats in, påverka trafiksäkerheten eller kapaciteten på det statliga vägnätet. Trafikverket har beviljat tillstånd för ändrad anslutning till väg 2637 och om den utförs enligt tillståndet har Trafikverket inget ytterligare att erinra i frågan.

Sökandens bemötande av yttrandena

Bemötande av Länsstyrelsens yttrande

Sökanden accepterar samtliga föreslagna villkor och åtaganden, inklusive:

- Lagringskapacitet för tvättvatten: Minst 10 månaders kapacitet.
- Utformning av lagringsutrymme för fjäderfäködsel: För att minimera ammoniakavgång och luktöligheter.
- Energiåtgärdsplan: Uppdatering minst vart femte år och ett systematiskt arbete för minskad energianvändning.
- Villkor avseende buller, kemikalie- och avfallshantering, hantering av organiska gödselmedel, samt rutiner vid nedläggning av verksamheten.
- Åtaganden om skyddsåtgärder vid markarbeten och hantering av dagvatten.

Sökanden bekräftar även sitt åtagande att uppfylla gällande BAT-slutsatser och krav enligt industriutsläppsförordningen.

Bemötande av Samhällsbyggnadsnämndens yttrande

Sökanden kommer att fullfölja den anmälan om masshantering som nämnden efterfrågar och säkerställa korrekt hantering av eventuella föroreningar i marken. En 28 §-anmälan har skickats in till Skara kommun.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?

Sökanden har tagit fram en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Miljöprövningsdelegationen finner att miljökonsekvensbeskrivningen har den omfattning och detaljeringsgrad som krävs för att miljöbedömningen ska kunna slutföras. Därmed kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Är verksamheten tillåtlig?

På platsen för den planerade äggproduktionen har det tidigare bedrivits annan djurhållning. Lokaliseringen som sådan är lämplig för att hålla värphöns. Verksamheten är förenlig med översiktsplanen.

Tvättvatten från stallar och förorenat dagvatten samlas upp i lagringsbehållare och omhändertas sedan av extern mottagare. Endast rent dagvatten från tak och hårdgjorda ytor avleds till recipient via ett befintligt dammsystem som ska anpassas till den planerade verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen anser att de negativa miljöeffekter som påtalats av närboende och remissinstanser under samrådsskedet, såsom påverkan på vatten och från gödsel, flugor, lukt, transporter med mera, kan förebyggas och motverkas så att verksamheten inte medför någon beaktansvärd skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Som industriutsläppsverksamhet omfattas verksamheten av beslutade BAT-slutsatser¹ för fjäderfäproduktion². BAT-AEL (det vill säga BAT-slutsatser som innehåller begränsningsvärden för utsläppsnivåer) för djurhållning avser utsläpp av ammoniak från stallar. Av ansökningshandlingarna framgår att verksamhetens utsläpp ligger inom tillåtna intervall för aktuell djurkategori. I genomgången av samtliga övriga BAT-slutsatser har sökanden visat hur verksamheten förhåller sig till dessa.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten kommer att kunna tillämpa BAT-slutsatserna på ett godtagbart sätt.

Förutsatt att de föreskrivna villkoren iakttas anser Miljöprövningsdelegationen sammanfattningsvis att verksamheten går att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Därför ska tillstånd ges till verksamheten.

Vilka villkor behövs för tillståndet?

Med anledning av sökandens villkorsförslag, remissinstansernas synpunkter och sökandens bemötande gör Miljöprövningsdelegationen följande överväganden när det gäller villkor för verksamheten.

Villkor 3 (arbetstider i dagvattendammar)

Vissa grod- och kräldjur är fridlysta. Ett villkor som begränsar arbeten i dagvattendammarna behövs för att undvika att döda eller skada djur, ägg och rom under den mest känsliga lekperioden i april, maj och juni. Sökanden har också angett att schaktarbeten med mera i och vid dammarna inte ska ske under den aktuella perioden.

Villkor 4 (markarbeten i förorenad mark)

Det finns mark- och grundvattenföroreningar på platsen som sannolikt härrör från den tidigare djurhållningen på platsen, bland annat från de bekämpningsmedel som historiskt använts mot ohyra hos pälsdjur och för ogräsbekämpning (exempelvis DDT och Glyfosat). Vid gräv- och schaktarbeten kan det därför krävas extra hänsyn. Ett villkor behövs för att särskilt uppmärksamma

¹ BAT = Best Available Technique (bästa tillgängliga teknik).

² Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/302 av den 15 februari 2017 om fastställande av BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU.

verksamhetsutövaren på detta. Det ger även tillsynsmyndigheten möjlighet att agera i det planerade arbetet.

Villkor 5, 6 och 7 (hantering av organiska gödselmedel m.m.)

För att minimera riskerna för förorening av vattenrecipienten föreskrivs ett villkor som innebär att hårdgjorda ytor i anslutning till anläggningen ska hållas rena och att läckage och spill omedelbart ska tas om hand. Det är lämpligt att rutinerna för detta ingår som en del i kontrollprogrammet.

Vid lastning och liknande omblandning av stallgödsel från fjäderfä uppstår normalt påtaglig lukt. Uttransporterna av stallgödsel kommer delvis att ske i nära anslutning till en tätort (Ardala). En skälig skyddsåtgärd för att minska risken för olägenheter av lukt samt dammförekomst är att köra med täckta transporter.

Förutom att bygga så att gödseln inte fuktas upp ska hänsyn tas vid utformning av lagringsutrymmet på ett sådant sätt att vindrörelser i lagret begränsas. Ökade vindrörelser över en gödselyta bidrar till högre ammoniakavgång och ökad lukt.

Villkor 10 (buller)

Verksamheten innebär en nyetablering på platsen som avviker från tidigare djurhållning för minkproduktion. Det finns hanteringssystem för bland annat foder, djur, gödsel och ägg med både externa och interna transporter. Med hänsyn till närboende är det därför skäligt med ett villkor med begränsningsvärden för buller som bygger på Naturvårdsverkets vägledning för industribuller.

Villkor 13 och D1 (energiushållningsplan)

En energiushållningsplan är ett dokument som ska beskriva anläggningens energianvändning, potentiella mål för förbättringsarbete och plan för utförandet av åtgärder, samt uppföljning inom energiområdet. Tekniskt möjliga åtgärder för energiushållning ska redovisas och åtgärder som inte avses genomföras ska motiveras. Verksamhetsutövaren bör som ett första identifierat mål arbeta med att redovisa en plan för att byta ut fossila bränslen till förnybara. En jämförelse bör vidare göras med vad som uppnås inom branschen i övrigt, vad som anges i BAT-slutsatser om teknisk utformning eller nivåer som anses vara rimliga att uppnå.

En delegation ges för att tillsynsmyndigheten ska ha ett tydligare stöd för att ställa krav på att verksamhetsutövaren genomför de åtgärder som tagits fram inom ramen för energihushållningsplanen.

När får tillståndet tas i anspråk?

När det finns skäl till det får Miljöprövningsdelegationen förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om beslutet inte har fått laga kraft, så kallat verkställighetsförordnande (se 22 kap. 28 § och 19 kap. 5 § miljöbalken). Huvudregeln är dock fortfarande att tillståndsbeslutet ska ha fått laga kraft. Högsta domstolen har uttalat (se NJA 2012 s. 623) att det är verksamhetsutövaren som ska visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att det bör finnas ett avgörande med laga kraft innan verkställighet får ske. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras.

Sökanden menar att fördröjning äventyrar affärsuppgörelser. Om de måste avvakta att tillståndsbeslutet får laga kraft förloras vidtalade entreprenörer till andra projekt, vilket skulle leda till försening, omplanering och ökade kostnader. Likaså är vissa stålkonstruktioner och teknisk utrustning för stallmiljöer, klassade som bristvaror inom EU och redan reserverade.

Att en verksamhetsutövare vill komma igång med verksamheten så snart det är möjligt är naturligt. Det som sökanden har fört fram handlar emellertid om normala företagsekonomiska risker, som inte ensamt kan utgöra skäl för att avvika från huvudregeln om laga kraft.

I ärendet har det inte framkommit några uttalade motstående intressen. De olägenheter för människors hälsa och miljön som verksamheten kan ge upphov till leder inte till permanenta skador. Trots något svaga argument från sökandens sida bedömer Miljöprövningsdelegationen att verkställighetsförordnande kan medges i detta fall.

När ska verksamheten ha satts igång?

Sökanden har inte föreslagit någon igångsättningsstid.

Miljöprövningsdelegationen anser att fem år är en skälig tid för att sätta igång verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen prövar inte yrkandet om igångsättningsmedgivande

Eftersom Miljöprövningsdelegationen nu beviljar tillstånd och fastställer villkor för verksamheten, finns inte anledning att pröva yrkandet om igångsättningsmedgivande.

Annat som verksamhetsutövaren har att förhålla sig till

Miljörapport ska lämnas

Varje år ska verksamhetsutövaren senast den 31 mars lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten. Miljörapporten ska lämnas elektroniskt via Svenska miljörapporteringsportalen, <https://smp.lansstyrelsen.se> (se 26 kap. 20 § miljöbalken och Naturvårdsverkets föreskrifter [NFS 2016:8] om miljörapport).

Prövnings- och tillsynsavgift ska betalas

Den som har tillstånd ska betala en årlig prövnings- och tillsynsavgift. Avgiften ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att tillståndet gavs. Avgiften ska betalas efter beslut av Länsstyrelsen (se 2 kap. förordningen [1998:940] om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken). Länsstyrelsen fakturerar avgiften. Om kommunens miljönämnd är tillsynsmyndighet tillkommer även en avgift enligt den kommunala tillsynstaxan.

Vad krävs om verksamheten ska ändras?

Om verksamheten ska ändras kan det krävas ett helt nytt tillstånd, ändringstillstånd eller anmälan till tillsynsmyndigheten (se 1 kap. 4 och 11 §§ miljöprövningsförordningen [2013:251]).

Vad krävs om verksamheten tas över av någon annan?

Om verksamheten överläts till någon annan fysisk eller juridisk person ska den nya verksamhetsutövaren snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det (se 32 § förordningen [1998:899] om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd). Om det behövs en säkerhet för att tillståndet ska vara giltigt, måste den nya

verksamhetsutövaren ställa en egen säkerhet som Miljöprövningsdelegationen ska godta.

Vem har ansvaret om verksamheten skadar miljön?

Om verksamheten medför miljöskador, till exempel föroreningar, eller olägenheter för miljön är det i första hand verksamhetsutövaren som är ansvarig för att avhjälpa skadorna eller olägenheterna. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. (Se 2 kap. 8 § och 10 kap. miljöbalken)

Andra bestämmelser gäller parallellt med tillståndet

Detta tillstånd innebär inte att verksamhetsutövaren slipper krav som följer av andra bestämmelser. Det kan handla om att det också är nödvändigt med andra tillstånd, dispenser eller liknande. Exempel på bestämmelser som gäller vid sidan av detta tillstånd är

- 11 kap. miljöbalken om vattenverksamhet
- kulturmiljölagen (1988:950)
- plan- och bygglagen (2010:900)
- förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll
- förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter)
- djurskyddslagen (2018:1192) och djurskyddsförordningen (2019:66)
- industriutsläppförordningen (2013:250) och BAT-slutsatser

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Anders Hjalmarsson, ordförande, och Lena Niklasson, miljösakunnig, deltagit. Ärendet har beretts av Stig Karlsson och Andreas Gardendahl, miljöhandläggare.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Så här överklagar ni Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar ni med vanlig post är adressen Länsstyrelsen Västra Götaland, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 24 februari 2026.**

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna (till exempel Naturvårdsverket, Länsstyrelsen eller kommunen), ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska ni ange

- ert namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut ni överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Bilaga

Situationsplan över verksamhetsområdet

Sändlista

Externt

- Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

- Havs- och vattenmyndigheten,
havochvatten@havochvatten.se
- Samhällsbyggnadsnämnden i Skara kommun, miljo@skara.se
- Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se
- Trafikverket, Region Väst, trafikverket@trafikverket.se
- Aktförvararen i Skara kommun

Internt inom Miljöprövningsdelegationen och Länsstyrelsen

- Anders Hjalmarsson
- Lena Niklasson
- Stig Karlsson
- Andreas Gardendahl
- Monica Lind
- Alexandra Bulat Arp

